

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

*«Індивідуально-психологічні особливості
підлітків в неповних сім'ях»*

Виконав: здобувач 4 курсу,
групи ПС-17-1
Спеціальності 053 «Психологія»
Ловяннікова Н.В.
Керівник: Грисенко Н.В.,
канд. псих. наук

м. Дніпро
2021

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
Ловяннікової Наталії Володимирівни
на тему:

«Індивідуально - психологічні особливості підлітків в неповних сім'ях»

Кваліфікаційна робота здобувача 4-го курсу, спеціальності «Психологія» (у форматі Бакалавр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена проблемі особливості підлітків в неповних сім'ях.

Вивчення індивідуально - психологічних особливостей підлітків у неповних сім'ях завжди привертало і продовжує привертати увагу дослідників. Великим внеском у вивчення генезису неповних сімей, питань виховання та розвитку емоційно-особистісної сфери дітей, що проживають у таких сім'ях, є таке припущення: підлітки з неповних сімей відрізняються від підлітків від неповних за такими індивідуально-психологічними особливостями: агресивність молоді, ворожі реакції та тенденції особистості, крім того, вони часто мають недостатню самооцінку.

Неповна сім'я - це невелика група з частково неповними зв'язками, в якій відсутня традиційна система стосунків мати-батько-дитина.

Ми встановили, що головними психологічними проблемами неповних сімей є: а) брак розуміння важливості впливу на дитину розлуки з батьком/матір'ю та відсутність знань про те, як полегшити переживання дитини, зберегти її прихильність до одного з батьків, який перебуває за межами сім'ї; б) відсутність позитивних, дружніх, довірливих стосунків у сім'ї, що призводить до емоційного відчуження батьків та дітей; в) відсутність спільних поглядів батьків на виховання дітей, що ускладнює достатню ефективність виховного процесу; г) поступове підвищення рівня емоційного відчуження та конфлікту між його членами; д) труднощі із задоволенням потреб членів функціонально неповних сімей або потребами, які задовольняються в одиноких сім'ях.

У експериментальному дослідженні передбачається, що підлітки з неповних сімей відрізняються від підлітків із цілих сімей за такими індивідуально-психологічними характеристиками: підлітки проявляють більше тривоги, агресії, ворожих реакцій та схильностей особистості, і їм часто бракує самооцінки. У процесі дослідження наша гіпотеза підтвердилася.

Провівши експериментальне дослідження, ми розробили та протестували план корекції для усунення бар'єрів у відносинах між батьками та дітьми в неповних сім'ях у корекційній роботі, особливо виходячи з його особистості та здібностей. Необхідно намагатися мінімізувати вільний час - «час нічого не робити», за рахунок привабливості для активного формування кар'єри: читання, самоосвіти, музичної кар'єри, спорту тощо.

Тому, аналізуючи роботу, можна сказати, що підлітковий вік — це період, коли в житті формуються норми та способи спілкування з іншими та собою. За цей період відносини з батьками змінилися, і стосунки з батьками стали менш емоційними, ніж раніше.

Перелік ключових слів: діти, батьки, підлітки, міжособистісні відносини, соціально-психологічної адаптації, неповні сім'ї.

SUMMARY

Qualification work of the 4th year student, specialty "Psychology" (Bachelor's format) (Alfred Nobel University, Dnipro, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology and Social Work) is devoted to the problem of the peculiarities of adolescents in single-parent families.

The study of individual - psychological characteristics of adolescents in single-parent families has always attracted and continues to attract the attention of researchers. A great contribution to the study of the genesis of single-parent families, issues of upbringing and development of emotional and personal sphere of children living in such families is the following assumption: adolescents from single-parent families differ from adolescents from single parent on the following individual psychological characteristics: reactions and personality trends, in addition, they often have insufficient self-esteem.

A single-parent family is a small group with partially incomplete relationships that lacks the traditional mother-parent-child system.

We found that the main psychological problems of single-parent families are: a) lack of understanding of the importance of the impact on the child of separation from the parent and lack of knowledge on how to facilitate the child's experience, maintain his attachment to one parent outside the family; b) lack of positive, friendly, trusting relationships in the family, which leads to emotional alienation of parents and children; c) the lack of common views of parents on the upbringing of children, which complicates the sufficient effectiveness of the educational process;

g) a gradual increase in the level of emotional alienation and conflict between its members; e) difficulties in meeting the needs of members of functionally incomplete families or the needs that are met in single families.

The experimental study suggests that adolescents from single-parent families differ from adolescents from entire families in the following individual psychological characteristics: adolescents show more anxiety, aggression, hostile reactions, and personality tendencies, and they often lack self-esteem. In the process of research, our hypothesis was confirmed.

The experimental study suggests that adolescents from single-parent families differ from adolescents from entire families in the following individual psychological characteristics: adolescents show more anxiety, aggression, hostile reactions, and personality tendencies, and they often lack self-esteem. In the process of research, our hypothesis was confirmed.

After conducting an experimental study, we developed and tested a correction plan to remove barriers in the relationship between parents and children in single-parent families in correctional work, especially based on his personality and abilities. It is necessary to try to minimize free time - "time to do nothing", due to the attractiveness for active career development: reading, self-education, music career, sports, etc.

Analyzing the work, we can say that adolescence is a period when life forms norms and ways of communicating with others and yourself. During this period, the relationship

with the parents changed, and the relationship with the parents became less emotional than before.

List of keywords: *children, parents, adolescents, interpersonal relationships, socio-psychological adaptation, single-parent families.*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДЛІТКІВ З НЕПОВНИХ СІМЕЙ	8
1.1 Поняття «індивідуально-психологічні особливості особистості».....	8
1.2 Загальна характеристика підліткового віку.....	17
1.3 Проблеми неповних сімей та їх вплив на індивідуально-психологічні особливості підлітків	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до першого розділу.....	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-	
П	
Є1 Організація і методи експериментального дослідження.....	34
И2 Результати констатуючого експеримента.....	41
Х3 Програма надання всебічної соціально-педагогічної допомоги неповним сім'ям «Щастя в сім'ї».....	48
Висновки до другого розділу	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ	Ошибка! Закладка не определена.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	Ошибка! Закладка не определена.
ДОДАТКИ	Ошибка! Закладка не определена.

Ч

Н

И

Х

О

С

О

Б

Л

И

В